

Titel: Tienstlig Giensvar paa en Guldsmeds Tanker om Guldsmed Lauget. Indrykket i Magazinet for patriotiske Skribentere. No. 8.

Citation: "Tienstlig Giensvar paa en Guldsmeds Tanker om Guldsmed Lauget. Indrykket i Magazinet for patriotiske Skribentere. No. 8.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 7*, J.R. Thiele, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_007-shoot-workid1_007_016.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 7

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Tienstlig Giensvar paa en Guldsmeds Tanker om

Guldsmed Lauget.

Indrykket i Magazinet for patriotiske Skribentere. No. 8.

Kiøbenhavn 1771.

Trykt hos Joh. R. Thiele, boende i Peder Hvitfeldts-Stræde, og findes sammesteds tilkiøbs.

2
3

Tienstlig Giensvar.

Den Tusend-Mundede Fama, som bringer os daglig saa meget Nyt, bragte os for nogen Tid en Jagende Rytter, som blæste i et Post-Horn.

Hør, sagde Fama, det besynderlige lyd! — — Hør engang!

Men der kom en Røst, som sagde: Svindsot er Klygtighedens Skilt, og Hornets Lyd er elendig. Man troede at hele

4

Verdens Post-Ryttere, skulle blæse i den jagende Rytters Horn. Anlægget var giort. Et par Tusende bortsmæltede; men vi fik ingen Horn, uden de som endeel have i Panden.

En Lyd fra Anthon raabte: Skaf os Tingsvidne for Din Ærlighed, du som vil Stemple, og troer at en eneste Mand vil have Monopolium paa Ærlighed, og opkaste dig som den ærligste blant saa mange Medborgere. Nei, en juridisk Tøiel er lagt i Munden paa den jagende Rytters Hest. Indkomsterne ere værd at hige efter, og bedre end tusende Post-Horn som ingen Lyd give. Men allerfordeelagtigst var det at smelte; thi naar man havde sammenbragt mange Centner af Borgernes Sølv, kunde gierne alt blive bortsmeltet og forsvinde tillige med Smelteren; da var et stemplet Post-Horn nødvendigt af blæse i paa Marschen, ifald den svindsottige Lunge taaler at giøre mere Vind.

At forbigaae videre Fortale, da ville vi henvende os til den Guldsmed, som tvivler

5

paa at finde 2 ærlige Øine i hvert Laug; man dømmes gierne efter sig selv, i det minste troer jeg ei Argus laaner noget Øie af den blinde Theresias. — Vi ere enige med ham om Guldsmed-Laugets Vanskiebne og ønske af Hiertet dets Flor; men vi troe ingenlunde at denne Mand er den Projectmager som vil bringe det til den Høide.

Vi forbigaae det øvrige, men ville allene spørge, Hvad som bevæger ham til at udskielde Jøderne for Ukrud. Ere de ei Kongens Underdanere og vore Medborgere, bør da den ene af Rigets Børn fornærme den anden, og mon ei Bedrag har Sted, saa vel blant Christne som Jøder?

Videre: Han ivrer sig over dem som Holder Botique og reiser til de udenlandske Messer, han siger, de vinder paa vore Mynter, og bedrager deres Medborgere med slet Arbeide. Men hvormed beviser han dette? At

bedrage er en heslig Karakter, enten man vil gjøre det med levende eller efter døde Folk, og hesligt er det naar saadant Stempel findes i Protokollerne. Ikke sant,

6

Hr. Guldsmed! jeg kiender en Boutiqve ved gammel Strand, som tilhører en Jøde, der forhandles Pretiosa, Ringe, Spender, Naale og saadant Juveleer-Arbeide, som altid der findes i stor Forraad, og ei allene i Kiøbenhavn, men og til Norge og Provincerne debiteres. Give vi havde 3 a 4 saadanne Boutiqver! da ville Guldsmed Lauget faae noget at fortiene, naar der gives dem som kunde debitere deres Arbeide; thi alt hvad Juveleer-Arbeide der findes i den Bod, er gjort af Landets egne Børn og Laugets Mestere.

Er det ei rosværdigt at sette saa mange Hænder i Arbeide, og skaffe saa mange smukke Konstnere Aftræk, kunde ei baade Kunsten og Fortienesten stige, i Fald der vare flere saadanne Leiligheder til Kunststykkers Emploie? Hoved-Knuden bliver: om det som sælges i den Boutiqve er gjort i Landet? Jeg meener ja, og ønsker det blev offentlig undersøgt, da jeg veed det med Arbeidernes egne Qvitteringer, og Contra-Bøger kan bevises.

7

Er det at bedrage sine Medborgere, Hr. Autor og Guldsmed! er ikke tvert imod den Mand en nyttig og rosværdig Medborger, som gjør Forskuder, og legger Kapitaler hen i saadant kostbart Arbeide, hvorved vore Kunstnere kan fortiene og vise hvilke smukke Pretiosa der kan arbeides i Landet.

Ivre Dem ei en anden Gang saa meget over Bontiqver og Reiser til udenlandske Messer. De maa først undersøge, forinden De dømmer, og tænke fornuftigt, forinden De skriver; thi Misundelsens Stempel klæder hesligt paa et Skrift. Nei, man burde heller ærgre sig over dem, som trænge sig ind i Guldsmed Lauget lige fra Skriverskarle af, og som naar de ei kunde fortiene noget ved reelt Arbeide, ville berige sig ved vindige Projecter.

Nei, min Herre! det er ei Botiqven som ruinerer Guldsmed Lauget, saa længe Landets eget Arbeide forhandles i Botiqverne. Men see nøie til, min Herre! som vil laane Argus 112 Øine, om De ei med Deres egne 2 Øine kan finde de Guldsmede

8

selv, som hemmelig indføre fremmed Arbeide her i Staden.

Lad Jøderne være ubeskaaren, Skiold dem ei for Ukrud og Bedragere, men grib ind i Deres egen Barm. I øvrigt, er Ærgrelse usund, helst for de Lungesyge.

Giør Projecter, stemple og smelt, hvo der kan og bør, men giør ei forvovne Spring, og giv ei Publikum Anledning at dømme Dem til lige saa slet Guldsmed som Skribent. Thi man dømmer gjerne det ene til det andet.